

Emma Eriksson Olsson
ANDT koordinatör

Yttrande över Remiss från Lunds kommun i ärende "Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar i Lunds kommun 2023- 2025"

Förslag till beslut

Kultur och fritidsnämnden beslutar

att godkänna upprättat yttrande över handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar 2023-2025 samt översända detsamma till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har av kommunstyrelsen blivit ombedd att lämna ett yttrande över förslag på *Lunds kommuns handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar 2023-2025*.

Lunds kommuns handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar 2023-2025 är ett kommunövergripande styrdokument. Detta dokument syftar till att konkretisera Lunds kommuns *policy för hållbar utveckling* samt målen för kommunens *program för social hållbarhet* och *program för trygghet och säkerhet*. Förslaget ersätter *Lunds kommuns plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak 2019–2021*.

Handlingsplanen utgår ifrån den nationella samlade strategin för alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS-strategin) – men är anpassad efter Lunds lokala förutsättningar och behov.

Underlag för beslutet

- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-09-14 Yttrande över Remiss från Lunds kommun i ärende "Handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar i Lunds kommun 2023-2025" (denna skrivelse)

2022-09-20

Diarienummer

KU 2022/0210

- Handlingsplan för arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar i Lunds kommun 2023–2025 (remissversion)
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott beredande 2022-06-13 § 172 Handlingsplan för arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar i Lunds kommun – beslut om remittering
- [Att lyckas med det lokala ANDT-arbetet](#), Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN

Ärendet

Bakgrund

I Sverige och i många andra länder är bruk, skadligt bruk och beroende av ANDTS, ett omfattande folkhälsoproblem som drabbar individen, familjen och samhället. De individuella konsekvenserna av ANDTS orsakar fysisk och psykisk ohälsa, olyckor, dödsfall, våld och annan brottslighet liksom familje- och relationsproblem. Förutom individuella konsekvenser påverkas anhöriga och närstående på ett genomgripande sätt, varav barn och unga är särskilt utsatta.

Kultur- och fritidsförvaltningens förebyggande arbete

Kultur- och fritidsförvaltningen är en viktig och stor part i det breda förebyggande arbetet att skapa skyddsfaktorer för barn och unga. Vi möter bland annat de unga direkt på fritidsgårdarna, i det uppsökande arbetet via fältgruppen, men också indirekt genom vårt stöd till ett fungerande och inkluderande föreningsliv. Vi bidrar inte bara med en meningsfull fritid utan är också en viktig instans för att upptäcka problem tidigt och stödja unga i deras utveckling.

Mål och syfte

Det övergripande målet i planen är: *”ett Lund fritt från narkotika och doping, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt minskat bruk av tobak och nikotinprodukter”*. Syftet med handlingsplanen är att främja rätten till hälsa, att åskådliggöra det arbete som redan görs och att systematisera metodiken. Handlingsplanen åskådliggör de aktiviteter berörda nämnder åtar sig att genomföra under handlingsplanens giltighet.

Insatser

Insatserna i planen kretsar kring tre hudområden vilka är:

- 1) Tillgången till ANDTS ska minska
- 2) Barn och unga ska särskilt prioriteras i det förebyggande arbetet

2022-09-20

Diarienummer

KU 2022/0210

3) Ett brett förebyggande arbete med ett livstidsperspektiv

I förslaget till handlingsplan listas åtgärder kopplade till dessa områden och ansvariga nämnder tydliggörs. För kultur- och fritidsnämnden är det tre åtgärder där nämnden står som ansvarig samt en fjärde aktivitet där nämnden föreslås stå delat ansvarig.

<p>1) Utarbeta förvaltningsspecifika rutiner och riktlinjer för hur personal inom de verksamheter som möter medborgare ska agera vid misstanke eller upptäckt. Rutinerna ska även omfatta kontaktvägar till stöd inom kommunen samt andra aktörer som primärvården, Maria Mellersta, beroendevården samt polisen.</p>	<p>Kommentar: Kring denna aktivitet delas ansvaret med Barn- och skolnämnden, Utbildningsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden. Aktiviteten i sig är en redan planerad utvecklingsinsats som drivs med hjälp av ANDT koordinatör.</p>
<p>2) Stödja de föreningar som beviljas bidrag från kultur- och fritidsförvaltningen i arbetet med att följa värdegrunden som bland annat innefattar ett drogförebyggande förhållningssätt.</p>	<p>Kommentar: Denna aktivitet är påbörjad utifrån den "Verktyglåda" som skapats på lund.se för föreningar kring värdegrundsarbete. I verktyglådan presenteras konkreta arbetsverktyg och tips för ett drogförebyggande förhållningssätt.</p>
<p>3) Unga i Lund involveras i det ANDTS-förebyggande arbetet bland annat via kommunens olika inflytandeforum för unga. ANDTS inkluderas i ett brett sammanhang och kopplas till både social och ekologisk hållbarhet.</p>	<p>Kommentar: Även detta är ett pågående samt planerat arbete där man inom ramen för Kultur- och fritidsförvaltningens stab arbetar för dessa frågor genom planerade gemensamma insatser.</p>
<p>4) Öka elevers kunskap om ANDTS genom bland annat riktade kommunikationsinsatser och dialog.</p>	<p>Kommentar: Här anges barn och skolnämnd, socialnämnd samt utbildningsnämnd. Men här föreslås att även kultur- och fritidsnämnd listas som ansvarig utifrån ett pågående arbete med framtagandet av ett lokalt material kring ANDT i samarbete mellan fältgrupp, ANDT koordinatör samt unga i kommunen.</p>

2022-09-20

Diarienummer

KU 2022/0210

Yttrande

Aktiviteterna i handlingsplanen i stort visar på ett brett förebyggande arbete med ett livstidsperspektiv. Aktiviteterna bedöms också vara väl avvägda i förhållande till vad forskningen säger om förebyggande insatser och anpassade efter lokala utmaningar. För kultur- och fritidsnämndens del är aktiviteterna väl förankrade i redan pågående utvecklingsarbete eller i planerade aktiviteter.

Kultur- och fritidsnämnden är positiv till intentionen med förslag till ANDT S-plan och vill utveckla arbetet inom området. En viktig styrka inom ANDT S-arbetet är att det inom området finns en avsatt tjänst som arbetar både strategiskt och operativt med att utveckla området tillsammans med relevanta verksamheter. Nämnden vill dock, på en generell nivå, lyfta att kommungemensamma planer där det på övergripande nivå fastställs verksamhetsnära åtgärder inte ger en effektiv och ändamålsenlig styrning där respektive nämnds förutsättningar tas tillvara. Arbetet bör således framöver inriktas på att utveckla verksamheten med stöd av horisontell styrning.

Beredning

I beredningen av ärendet har perspektiv från de främst berörda delarna av kultur- och fritidsnämndens verksamhet betraktats med särskild dialog med öppna fritidsverksamheten och fältgruppen.

Inom kultur- och fritidsförvaltningen har också representation skett från stab och fritidsenhet i alla steg i framtagandet av planen.

Barnets bästa

Beslutet att anta planen förväntas bidra till en positiv utveckling för barn och unga i Lunds kommun genom fokuset både på det breda förebyggande arbetet men också utifrån barns rätt att skyddas både från eget och andras bruk av ANDTS. Det bedöms också som positivt utifrån barnets bästa att ANDT S arbetets ansvar delas och genomförs av alla de förvaltningar som möter unga.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser då alla aktiviteter redan rymts inom befintliga tjänster och verksamhet.

Mårten Hafström
Förvaltningsdirektör

Chef namn
Chef titel

2022-09-20

Diarienummer

KU 2022/0210

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Kommunstyrelsen

Akten

För kännedom: